

ecos

RESPONSABILITATS

En el moment actual, el poble, s'interessa vivament pel problema de les responsabilitats? Unamuno, Madariaga i alguns altres, en el Congrés, ja han dit francament que no. Bo serà que nosaltres que no tenim en la veu l'autoritat dels pares de la Pàtria, però que formem una part d'aquell poble, fem un petit examen de consciència i fixem en el paper, *calamo corrente*, la nostra impressió sobre aquest tema tant important.

Important i greu, perquè la presumpció indiferència de la massa per les responsabilitats, significaria i confirmaria per nosaltres aquella llegendària apatia per la justícia i l'amnèsia incorregible que pateix milenàriament tot espanyol. S'ha dit moltes vegades que un dels defectes ibèrics és el no tenir memòria; mes jo crec que en el cas present, com en molts altres de passats, no té memòria perquè no vol tenir-ne. Insinuaré el per què.

Ja té el caràcter de lloc comú l'afirmar que el temperament de l'espanyol és individualista. Keyserling, impressionat per la visió estepària de Castella, afirma, amb aquell afany de síntesi que té per totes les coses, que els castellans no poden sotstreure's a la seva peculiar manera d'ésser. Seriosament sosté el filòsof bàltic que Espanya perteneix a l'Àfrica i que l'individualisme castellà és l'exaltació ferma, rígida i fantàstica de l'habitador del desert. I, com a conseqüència, el seu aïllament (l'espanyol sap que, en últim terme, ningú, sinó ell, el podrà ajudar) i el seu cultiu de la virilitat i de la dignitat d'home.

Semblants apreciacions tenen de la península, Waldo Franck i Salvador de Madariaga. No sé si la influència del medi pot ésser tan decisiva en la formació del caràcter. Avui, les teories del *milieu*, de Taine i les de Burekle, estan desacreditades. Però és evident que si el castellà no ha rebut la influència del medi i de l'anomenat factor geogràfic, en canvi és exacte que en tal ambient la seva ànima s'hi troba bé i com enquadrat el seu sentit de la vida dintre l'espectacle sever del paisatge de la plana castellana. L'espanyol, per aspra que sigui la gleba, no ha sentit mai la necessitat d'una terra de promissió.

Sigui el que sigui, convindrem en el caràcter solitari de l'espanyol i, d'aquest caràcter, el seu concepte particular de l'honra; l'honor espanyol descansa sobre la passió purament subjectiva. I, naturalment, deriva d'això una apreciació de la justícia molt especial: el tribunal que jutja fredament un home, amb un codi damunt de la taula, res no l'hi importa; és la seva justícia sentimental la que li sembla important i digna de l'home; és el seu estat d'opinió el que posa per damunt de tots els preceptes.

Si això és cert no és estrany que el poble no vulgui tenir memòria. No la vol tenir perquè en el secret del seu subconscient es veu ell potser com el primer responsable o, si no es gosa a donar un càrrec tan greu, almenys com el primer equivoat.

Va ésser el primer equivoat l'any 23, ja que, en la desesperació de tenir uns governants eternament ineptes, va assentir passivament a una quartelada, va assentir al fet d'una dictadura que cobria, com totes les dictadures, la seva buidor amb l'or fals de redemptores de la pàtria. I el que era de fet una bàrbara usurpació del poder civil, el poble li va donar un sentit jurídic, perquè essent font del dret la voluntat individual, ho era, en un moviment col·lectiu, la suma de voluntats individuals o sigui la voluntat nacional. I és innegable que aleshores, per bé que tàcitament, el poble va donar el seu consens.

La Dictadura es va prolongar. La Dictadura, en lloc de complir les seves promeses, va imposar la més insensata de les tiranies. I el poble va començar, en una llarga sèrie de conspiracions, a volguer-se treure la pesada carga de l'esquena i, en un perpetu estat de protesta, a rectificar i buscar esmena a la seva equivocació. Ho aconseguí: va caure la Dictadura; va enfonsar-se la Monarquia. L'equivocació estava, doncs, subsanada. I en passar la frontera els culpables foragitats per ell, la seva justícia estava executada.

I tots els contractes, i tots els llatrocinis i tots els abusos? És cert, però això és una revisió d'ordre burocràtic que no pot apassionar a la gent. Els grans delictes, és a dir, els delictes d'engany a la voluntat nacional, el poble no creu necessaris gaires expedients o comissions per substanciar-los; sinó

La qüestió del Banc de Reus

Perills de la intervenció judicial

II

En recomanar l'associació de tots els creditors hauríem de fer una salvetat, i és que creiem que a l'esmentada associació només s'haurien d'admetre creditors que tiguessin crèdits no privilegiats.

Diem això perquè ens han assabentat que a l'associació que s'ha fundat, patrocinada pel Foment Industrial, s'admeten compte-correntistes de valors, i això és un error, perquè aquests creditors pugneran perquè els seus crèdits se'ls considerin privilegiats, i per tant els hi siguin pagats íntegres ans de donar cap cèntim als altres creditors ordinaris; mentre que aquests últims tenen el deure de treballar per veure si obtenen que els esmentats compte-correntistes de valors no se'ls reconegui cap privilegi; es trobaran, doncs, interessos contraposats dins d'una mateixa associació, els quals no podem com podran ésser defensats a la vegada per uns mateixos directius.

Feta aquesta petita disgregació ens ocuparem dels perills que enclou una solució intervinguda judicialment.

S'està exhaurint el plaç dels seixanta dies, i aviat serà arribada l'hora de presentar la memòria pels interventors i també el moment en què la Direcció del Banc proposi un conveni.

La llei obliga, però, que tota proposició del Banc ha d'ésser forçosament amb la condició que ha de pagar íntegres tots els seus deutes en un plaç que ell ha d'establir.

Si el Banc no té numerari suficient, legalment, s'ha de declarar la quebra calificant-la amb algun dels seus tres graus.

Hem dit ja, que ignoràvem la situació de l'actiu del Banc, però està en la consciència de tots que si avui se l'obligava a realitzar tots els seus crèdits i a vendre tota la seva cartera de valors així com els seus immobles, difícilment cubriria el seu passiu. I això passaria aquells justícia simple i automàtica que es va complir una nit d'abril a Cartagena, al tancar per sempre les portes de la Pàtria al culpable principal. GESTUS

per la senzilla raó que els valors mobiliaris a qui sofreixen una depreciació d'un vint per cent i que molts crèdits que foren realitzables seguint el seu curs normal si es precipitaven en fallarien una bona part.

Si judicialment no es demostra, doncs, que el Banc pot pagar tots els seus crèdits, forçosament s'haurà de declarar la quebra, i en aquest cas quebra vol dir que esdevindria aquella catàstrofe que tothom té el deure d'evitar.

Amb la quebra esdevindria la intervenció judicial fins al final amb tota una sèrie de tràmits llargs i enutjosos i amb unes despeses quantiosíssimes, de les quals no se'n aprofitarien d'altres que uns quants curials.

La quebra vol dir l'execució immediata de tots els deutors del Banc, la venda de tots els seus valors mobiliaris i immobles, ço que vol dir que als deutors se'ls arruïnaria i els valors s'haurien de malvendre. A més a més, es liquidaria definitivament el negoci del Banc, negoci que amb un bon arranament pot tenir, encara, un preu.

La quebra és un perill pels creditors, pels deutors i pels directors del Banc, i per tant serà fàcil, ens sembla, evitar-la.

Ara bé, cal que ningú, i principalment els accionistes, que són, ara com ara, els que tenen la iniciativa del conveni, cal, repetim, que no vulguin treure'n partit d'aquest perill com en profit propi, com també cal que cap creditor vulgui aprofitar aquesta mateixa cosa, per cobrar un tant per cent alçat del seu crèdit.

Es l'hora dels grans sacrificis, però també és l'hora de la màxima sinceritat, car només que amb una actuació desinteressada i treballant solament amb mires al bé de les comarques, creiem que pot solucionar-se aquest assumpte.

Nosaltres entenem que per damunt de tot, és menester treballar perquè en general tothom cobri el màxim en un plaç prudencial i que no paralizati o perturbi el comerç; però per això cal que ningú no vulgui aprofitar-se del perill i de les angúnies de tots. J. S. N.